

NACKA TINGSRÄTT
Miljödomstolen

DOM
2011-02-17
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 3282-10

KLAGANDE

EKA-Knivar Aktiebolag, 556372-1553
Box 6
631 02 Eskilstuna

MOTPART

Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna kommun
631 86 Eskilstuna

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Södermanlands läns beslut den 25 februari 2010, dnr 505-11529-2009, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om markundersökningar

DOMSLUT

Miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet endast på det sättet att föreläggandet ska ha fullgjorts senast 31 augusti 2011.

Dok.Id 220416

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: nacka.tingsratt@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

YRKANDEN M.M.

Eka-Knivar Aktiebolag (bolaget) har yrkat att det överklagade beslutet upphävs.

Till stöd för sin talan har bolaget anfört i huvudsak följande. Bolaget har inhämtat en offert där det framgår att kostnaderna för de aktuella undersökningarna uppgår till 35 000 kr plus moms. Ytterligare undersökningar är ett slöseri med resurser. Bolaget anser inte att det är skäligt att bolaget bekostar ytterligare beslutsunderlag. En markundersökning är nyligen gjord och bekostad av bolaget. Denna undersökning anser bolaget ger tillräckligt underlag för beslut om riskklassning. Om ytterligare underlag behövs får kommunen själv göra denna bedömning och stå för kostnaden, alternativt diskutera ärendet med fastighetsägaren eller nuvarande hyresgäst.

När det gäller den tidigare genomförda mätningen anser länsstyrelsen att den undersökningen gjord med PID inte kan anses tillräckligt omfattande. PID mäter alla flyktiga organiska ämnen, även trikloretylen, och dess nedbrytningsprodukter i luft registreras som ett utslag på PID. Får man ett utslag på PID så kan man dock inte säga vilket ämne det är som ger utslaget.

Bolaget anser att följande synpunkter måste besvaras. Om PID-instrumentet inte gett utslag när prover tagits upp från olika djup och porluften analyserats kan en porluftsmätning strax under markytan inte förväntas ge utslag eftersom det är samma provmedium. Analyserna som nu krävs kan endast förväntas ge mycket låga eller inga utslag över detektionsgränsen med hänsyn till att inga halter registrerats med PID i de punkter som undersökts tidigare.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Miljödomstolen finner att det som anförts i målet inte föranleder en annan bedömning än den länsstyrelsen gjort. Överklagandet avslås därför, dock att tiden för fullgörande ändras enligt vad som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen ska ha inkommit till Nacka tingsrätt, miljödomstolen senast den 10 mars 2011. Prövningstillstånd krävs.

Lars Kock Jalvemyr

Staffan Ljung

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars Kock Jalvemyr, ordförande, och miljörådet Staffan Ljung. Föredragande har varit beredningsjuristen Johan Forsberg.

LÄNSSTYRELSEN
 Södermanlands län

 Elisabeth Östlin
 Tel: 0155-26 41 12

BESLUT

Datum

2010-02-25

1(4)

505-11529-2009

 EKA-Knivar AB + dk
 Box 6
 631 02 ESKILSTUNA

NACKA TINGSRÄTT	
NACKA TINGSRÄTT	
Ink	INKOM: 2010-06-29 2010-06-29 32220
Akt	AKTBIL: 3 M 3282-10
Aktbil	4

Överklagande av miljö- och räddningstjänstnämndens i Eskilstuna kommuns föreläggande om föreläggande om kompletterande markundersökningar på fastigheten Litografen 2, Eskilstuna kommun

BESLUT

Länstyrelsen avslår överklagandet. Tidpunkten för den förelagda åtgärden flyttas dock fram till den 1 augusti 2010.

Detta beslut kan överklagas till Nacka tingsrätt, Miljödomstolen, se nedan.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna kommun beslutade den 11 augusti 2009, enligt delegationsordning, att med stöd av 26 kap. 9 och 21 §§ miljöbalken, 2 kap. 8 § miljöbalken samt 10 kap. 2 och 4 §§ miljöbalken i dess lydelse före den 1 augusti 2007 förelägga Eka-Knivar AB, med organisationsnummer 556372-1553, att utföra följande:

1. Genomföra porgasmätningar i mark med avseende på förorening av klorerade kolväten. Mätningarna ska ske enligt Fälthandbok 1:2004 SGF kapitel 7 om provtagning av porgas.
2. Genomföra analyser på markprover med avseende på cyanidförorening.
3. Genomföra analyser på markprover med avseende på förorening av tyngre oljor.
4. Ett förslag på provtagningsplan ska skickas till miljö- och räddningstjänstförvaltningen för godkännande innan provtagning genomförs.
5. En kopia på provtagningsresultaten ska skickas till miljö- och räddningstjänstförvaltningen senast den 30 november 2009.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
611 86 NYKÖPING	Stora torget 13	0155 26 40 00 växel	0155 -	sodermanland@lansstyrelsen.se
Organisationsnr	PlusGiro	Bankgiro	Internet	
202100-2262	35174-2	5051-8653	www.lansstyrelsen.se/sodermanland	

Datum

Dnr

2010-02-25

505-11529-2009

Bakgrunden till beslutet var att i samband med att EKA-Knivar AB avvecklas aktualiserades föroreningsituationen på fastigheten. Fastighetens föroreningsituation har enligt MIFO-modellen riskklassats som en 2:a, främst med anledning av tidigare trianvändning i verksamheten.

Fastighetsägaren har låtit utföra en markundersökning. Markprover har kontrollerats i fält med PID- och XRF-instrument. Markprover och grundvattenprover har analyserats på laboratorium med avseende på metaller. Resultaten visar att det inte finns några föroreningshalter som överskrider riktvärden för mindre känslig markanvändning. Men enligt nämndens bedömning omfattar inte undersökningen alla de föroreningar som misstänks utifrån verksamhet och historik och den saknar verifiering av fältanalyser genom laboratorieanalys för andra föroreningar än metaller. Med nuvarande underlag går det inte att göra bedömningen att fastigheten inte är förorenad.

EKA-Knivar AB (nedan kallat bolaget) har genom VD:n O.S. överklagat beslutet och bland annat anfört följande: Kostnaden för de kompletterande markundersökningar som föreläggandet gäller uppskattas till minst 15 000 kr. Detta står inte i paritet med den eventuellt nya information som kompletterande markundersökningar kan ge. Bolaget kan inte acceptera att de ska finansiera en eventuell omklassning av fastigheten eller att fastigheten ska klassas som "inte förorenad". Relevansen av MIFO-klassningen kan ifrågasättas med anledning av den mycket begränsade verksamheten som bedrivits i fastigheten. Den provtagning som genomfördes och rapporterades i september 2006 visar inte på några som helst föroreningshalter som överskrider riktvärden för mindre känslig markanvändning. Vidare har de metoder som användes vid undersökningen inte tidigare funnits invändningar emot. Referensen till att bolaget flyttar ifrån verksamheten är inte relevant som beslutsgrund eftersom fastigheten fortsatt är en industrifastighet och som kommer att inrymma industriverksamhet.

MOTIVERING

Kap. 10 i miljöbalken ändrades genom lag (2007:660) som trädde i kraft den 1 augusti 2007. Av övergångsbestämmelserna framgår att äldre bestämmelser fortfarande gäller i fråga om miljöskador som orsakats av utsläpp eller tillbud som har ägt rum före den 1 augusti 2007.

Enlig 10 kap. 1 och 2 §§ (MB) i lydelse före den 1 augusti 2007 är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till en förorening ansvarig för efterbehandlingen av markområde som är så förorenat att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av 10 kap. 4 § MB (före den 1 augusti 2007) följer att efterbehandlingsansvaret innebär att den ansvarige i skäligen omfattning skall utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som på grund av föroreningar behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenheter uppstår för människors hälsa eller miljön. När ansvarets omfattning skall bestämmas skall det beaktas hur lång tid som har förflutit sedan föroreningarna ägt rum, vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra framtida

Datum

Dnr

2010-02-25

505-11529-2009

skadeverkningar och omständigheterna i övrigt. Om en verksamhetsutövare visar att han har bidragit till föroreningen endast i begränsad mån, skall även detta beaktas vid bedömningen av ansvarets omfattning.

I fråga om ansvar för kostnader att utreda föroreningar inom ett sådant markområde tillämpas enligt 10 kap. 8 § MB (före den 1 augusti 2007) 2 – 4 samt 6 – 7 §§.

Enligt 26 kap 9 och 21 §§ MB får kommunen meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken skall efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

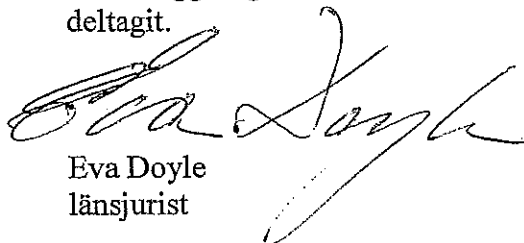
I nu aktuellt ärendet framgår att bolaget bedrivit industriverksamhet på fastigheten sedan början av 1970-talet och att man har haft verksamhet på platsen som har kunnat förorena marken. Det har förekommit kemiska processer såsom dekapering, etsning och elektrolytiska processer som avfettning, förnickling, förkromning samt förgyllning. EKA Knivar AB har bl.a. haft två tri-avfettningsapparater enligt Mifo-databasen.

Det överklagade föreläggandet avser endast att utreda fastighetens faktiska förorening och därmed få ett bättre beslutsunderlag för riskklassningen. För sådana utredningar ska bolaget svara i skälig omfattning.

Tidigare utförd undersökning är gjorda med PID- och XRF-instrument och kan inte anses vara tillräckligt omfattande, eftersom dessa undersökningar endast avser lättare oljor och metaller. Med hänsyn till fastighetens historik finns anledning att undersöka även andra föroreningar. Länsstyrelsen finner det därför skäligt att EKA-Knivar AB låter utföra en kompletterande markundersökning för att undersöka om marken är förorenad med avseende på bl.a. klorerade kolväten, tyngre oljefraktioner och cyanid.

Länsstyrelsen anser att nämnden gjort en riktig bedömning i detta fall varför beslutet endast ska ändras på så sätt att tidpunkten för den förelagda åtgärden flyttas fram till den 1 augusti 2010. Överklagandet avslås.

I handläggningen av detta ärende har även miljöskyddshandläggaren Helena Westin deltagit.

Eva Doyle
länsjurist

Elisabeth Östlin
handläggare

BESLUT

4(4)

Datum

Dnr

2010-02-25

505-11529-2009

Hur man överklagar

Om Ni vill överklaga detta beslut ska ni skicka ett överklagande **till länsstyrelsen**. Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat av er. Det ska ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag som ni tagit del av beslutet. I överklagandet ska ni ange vilket beslut som ni överklagar (t.ex. genom att ange beslutets diarienummer), hur ni vill att beslutet ska ändras och varför ni anser att det ska ändras. Länsstyrelsen kommer att sända överklagandet samt länsstyrelsens och kommunens akt vidare till **Miljödomstolen, Nacka tingsrätt**.

Kopia till

Eskilstuna kommun, miljö- och räddningstjänstnämnden